

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 8 lipca 2024 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Ryszard Marchwicki

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Kaczmarek

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2024 r. r. w P.

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank (...) SA z siedzibą w W.

przeciwko A. Ś.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w(...)

z dnia 11 lipca 2022 r sygn. akt XVIII C 845/21

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 4.050 zł. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności powyższej kwoty poczynając od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne.

Ryszard Marchwicki

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu na podstawie § 100a ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.

St. sekr. sąd. Katarzyna Surażyńska

UZASADNIENIE

Pozwem z 18 marca 2020 r. powód (...) Bank (...) S.A. wniósł o:

1. zasądzenie solidarnie od pozwanych A. Ś., J. Ś., H. Ś. i K. Ś. (1) 166.487,07 zł wraz z dalszymi odsetkami liczonymi od kwoty kapitału 153.533, 09 zł od 21 stycznia 2019 r. w wysokości 2,5- krotności oprocentowania kredytu lombardowego (...), nie więcej niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie do dnia zapłaty, z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanych H. Ś. i K. Ś. (1) do należącej do nich nieruchomości obciążonej na rzecz powoda hipoteką umowną zwykłą w kwocie 204.700, 00 zł i hipoteką umowną kaucyjną w kwocie 19.606,15 zł na nieruchomości położonej w I. przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w (...), V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...),

2. zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz strony powodowej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych wraz z kwotą 17 zł tytułem uiszczonej opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa,

3. rozpoznanie sprawy w postępowaniu upominawczym.

W dniu 12 czerwca 2020 r. referendarz sądowy w Sądzie Okręgowym w(...) w sprawę I Nc 36/20 wydał w postępowaniu upominawczym nakaz zapłaty zgodnie z żądaniem pozwu. Nakaz zapłaty stał się prawomocny co do pozwanych J. Ś., H. Ś. i K. Ś. (1).

Pozwany A. Ś. w sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 27 stycznia 2021 r. wniósł o:

1. oddalenie powództwa co do niego,

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda 166.487,07 złotych wraz z liczonymi od kwoty 153.533,09 zł odsetkami w wysokości 2,5-krotności stopy kredytu lombardowego (...), nie więcej jednak niż dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie, od dnia 21 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty - z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność pozwanego jest solidarna z odpowiedzialnością J. Ś., H. Ś. i K. Ś. (2) wynikającą z nakazu zapłaty z 12 czerwca 2020 r. wydanego przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie I Nc 36/20 (pkt 1), zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 13.742 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 5.400 zł kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2).

Podstawą ww. rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i rozważania.

Pozwani A. Ś. i J. Ś. zawarli w dniu 6 listopada 2006 r. z Bankiem (...) SA (poprzednia nazwa (...) Bank (...) SA) umowę o kredyt mieszkaniowy nr (...), na podstawie której bank udzielił kredytobiorcom kredytu w kwocie 204.700 zł na sfinansowanie zakupu budynku wielomieszkaniowego w I. przy ul (...) oraz koszty dodatkowe – art. (...) umowy. Pozwany A. Ś. jako adres zamieszkania do umowy kredytu podał ul. (...), (...)-(...) W..

Zgodnie z art. 3.05. ust. 1 - 5 umowy o kredyt mieszkaniowy wykorzystana kwota kredytu oprocentowana jest według stawki zmiennej. Stawka zmienna określona została jako (...) dla sześciomiesięcznych depozytów międzybankowych w (...) powiększony o 0,5000 punktu procentowego w okresie pierwszych 24 miesięcy (ust. 2). Po 24 miesiącach kredytowania oprocentowanie kredytu będzie ustalane według stawki zmiennej (...) dla sześciomiesięcznych depozytów międzybankowych w (...) powiększony o 1,000 punktu procentowego, określonej na dwa dni robocze przed dniem zmiany oprocentowania (ust. 3). W okresie pierwszych 24 miesięcy oprocentowanie kredytu będzie ustalane według stawki zmiennej określonej na dwa dni robocze przed dniem uruchomienia kredytu lub jego pierwszej transzy, a dla kolejnych okresów zmiennego oprocentowania określonej na dwa dni robocze przed dniem zmiany oprocentowania; ustalona w ten sposób wysokość oprocentowania zmiennego ulega zmianie co 6 miesięcy (ust. 4). W przypadku gdy oprocentowanie określone powyżej przekroczy czterokrotność stopy kredytu lombardowego (...),(...) zastosuje oprocentowanie równe czterokrotności stopu kredytu lombardowego (...) (ust. 5).

Zgodnie z art. 3.06. umowy oprocentowanie kapitału kredytu za opóźnienie ustala się według stawki zmiennej w wysokości 2,5- krotności stopy kredytu lombardowego (...). W przypadku niewywiązania się kredytobiorcy ze spłaty kapitału kredytu w terminie określonym w umowie bank naliczy odsetki za opóźnienie według zasad określonych w umowie.

Art. 3.09 umowy o kredyt mieszkaniowy stanowi, iż w przypadku, gdy kredytobiorca nie zapłaci w terminie kapitału kredytu bank naliczy odsetki za opóźnienie, natomiast w przypadku gdy kredytobiorca nie zapłaci w terminie odsetek,

bank wezwie kredytobiorcę do uregulowania należności i powiadomi pisemnie osoby będące dłużnikami banku z tytułu zabezpieczenia kredytu.

Zgodnie z art. 4.01. ust. 1 umowy o kredyt mieszkaniowy kredytobiorca, w związku z udzielonym kredytem, w celu zabezpieczenia roszczeń banku, ustanowił prawne zabezpieczenia m.in. w postaci hipoteki zwykłej w kwocie 204.700 zł na zabezpieczenie spłaty kredytu i hipoteki kaucyjnej do kwoty 19.606,15 zł obejmującej odsetki obliczone za okres dwóch lat od kwoty udzielonego kredytu na zabezpieczenie spłaty odsetek na nieruchomości kredytobiorcy będącej przedmiotem kredytowania. Obie hipoteki zostały ustanowione na nieruchomości położonej w I. przy ulicy (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...).

W art. 7.01 umowy zostały określone warunki wypowiedzenia umowy przez bank, w tym, że podstawę wypowiedzenia stanowi przypadek, że kredytobiorca nie spłaci kapitału kredytu, odsetek i prowizji, jak tego wymaga umowa - art. 7.01.1.1 umowy.

W art. 8.01 umowy strony zastrzegły, że każde zawiadomienie podawane lub sporządzane w ramach umowy dla banku lub kredytobiorcy musi mieć formę pisemną; zawiadomienie będzie przekazane listem poleconym lub dostarczane do siedziby adresata za pokwitowaniem; dla celów umowy zawiadomienia do A. Ś. będą kierowane na adres (...), (...)-(...) L.. Zgodnie z art. 8.02 umowy, o każdorazowej zmianie adresu, strony zobowiązały się informować pisemnie, przy czym zobowiązanie kredytobiorcy ma ten skutek, że list banku skierowany na ostatni znany bankowi adres będzie uważany za skutecznie doręczony z upływem 14 dni od nadania. Zmiana adresu nie wymagała formy aneksu do umowy kredytowej – art. 8.01.3 umowy.

10 listopada 2006 r. został zawarty aneks nr (...) do umowy kredytu, na podstawie którego doszło do przystąpienia do długu przez H. i K. Ś. (1).

W dniu 10 listopada 2006 r. pozwany podpisał deklarację wystawcy weksla in blanco. W dniu 10 listopada 2006 r. kredytobiorcy zawarli z powodem umowę przelewu wierzytelności z tytułu ubezpieczenia nieruchomości od ognia i zdarzeń losowych w (...) SA. W obu tych dokumentach pozwany podawał jako adres zamieszkania ul. (...), (...)-(...) W.. W deklaracji z 10 listopada 2006 r. przystąpienia do umowy ubezpieczenia pozwany podał również w/w adres.

Aneksem nr (...) z 18 grudnia 2006 r. kredytobiorcy ustalili w jaki sposób ma być wypłacona kwota kredytu. W aneksie nr (...) pozwany jako adres zamieszkania podał również ul. (...), (...)-(...) W..

Kredyt został uruchomiony w dniu 14 grudnia 2006 r. poprzez wypłatę kwoty 204.700 zł.

A. Ś. od 28 kwietnia 1992 r. jest zameldowany na pobyt stały pod adresem ul. (...), (...)-(...) W.. Pozwany prowadzi od 15 grudnia 1997 r. działalność gospodarczą w miejscowości T., przy czym jako adres do doręczeń w (...) figuruje ul. (...), (...)-(...) W.. Po zawarciu związku małżeńskiego z J. Ś. pozwany zamieszkał pod adresem (...), (...)-(...) L.. Po rozwodzie małżonków, pozwany nie mieszka pod adresem (...), (...)-(...) L. od co najmniej 2009 r.

Pismem z 15 listopada 2018 r., skierowanym na adres (...), (...)-(...) L., powód wezwał pozwanego do zapłaty zadłużenia przeterminowanego. W wezwaniu wskazał, że według stanu na dzień 15 listopada 2018 r. zadłużenie to wynosi 2.715,72 zł w tym: zobowiązanie z tytułu przeterminowanego kapitału 1.611,16 zł, zobowiązanie z tytułu przeterminowanych odsetek 1.096,28 zł i zobowiązanie z tytułu odsetek karnych 8,28 zł. Do pisma została dołączona broszura informacyjna o możliwości restrukturyzacji zobowiązań kredytowych.

Pismem z 17 grudnia 2018 r. skierowanym na adres (...), (...)-(...) L., powód wypowiedział pozwanemu umowę z 14 grudnia 2006 r. i wezwał pozwanego do spłaty całej wierzytelności w ciągu 30 dni od dnia otrzymania wypowiedzenia wskazując, że zadłużenie na dzień 17 grudnia 2018 r. wynosi 156.362,15 zł, w tym: zobowiązanie z tytułu nieprzeterminowanego kapitału 152.699,20 zł, zobowiązanie z tytułu nieprzeterminowanych odsetek 35,54 zł, zobowiązanie z tytułu przeterminowanego kapitału 2.158,65 zł, zobowiązanie z tytułu przeterminowanych odsetek

1.451,30 zł i zobowiązanie z tytułu odsetek karnych 17,46 zł. Pismo zostało odebrane pod adresem (...), (...)-(...) L. przez N. S. (1) 21 grudnia 2018 r.

Pismem z 7 listopada 2019 r. powód skierował do pozwanego na adres (...), (...)-(...) L. wezwanie do zapłaty zadłużenia przeterminowanego z umowy z 14 grudnia 2006 r. W wezwaniu wskazał, że według stanu na dzień 7 listopada 2019 r. zadłużenie wynosi 163.184,95 zł. Pismo to zostało odebrane przez S. K. w dniu 13 listopada 2019 r.

Na dzień złożenia pozwu zadłużenie pozwanego wynosiło 166.487, 07 zł. Na wymagalne zadłużenie dłużnika głównego wynikające z umowy o kredyt mieszkaniowy w kwocie 166 487,07 składają się:

- kapitał w kwocie 153.533, 09 zł
- odsetki umowne w kwocie 1.919, 20 zł od należności głównej do dnia 20.01.2019 r.
- odsetki z tytułu opóźnienia w kwocie 11.034, 78 zł

Wpisanymi w (...) nr (...) właścicielami nieruchomości są obecnie w udziałach po 1/2, na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej A. Ś. i J. Ś. oraz H. Ś. i K. Ś. (1).

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał, że powództwo podlega uwzględnieniu w całości.

Jak wskazał Sąd Okręgowy, zgodnie z art. 69 ustawy – Prawo bankowe (Dz.U.2018.2187 j.t. ze zm.) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Jak stanowi art. 78a prawa bankowego, przepisy ustawy stosuje się do umów kredytu i pożyczki pieniężnej, zawieranych przez bank zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie.

Do niniejszej sprawy w ocenie Sądu Okręgowego nie znajdują jednak zastosowania przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2016r., poz. 1528 j.t.), gdyż zgodnie z art. 66 ust. 1 tej ustawy do umów zawartych przed dniem wejścia w życie tej ustawy (18 grudnia 2011 r.) stosuje się przepisy dotychczasowe. Nie znajdują również zastosowania przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2001, Nr 100, poz. 1081 ze zm.). Wprawdzie zgodnie z art. 2 ust. 2 pkt. 2 za umowę o kredyt konsumencki – w rozumieniu tej ustawy - uważa się również umowę kredytu w rozumieniu przepisów prawa bankowego, niemniej w myśl art. 3 ust. 1 ustawy z 20 lipca 2001 r. (w brzmieniu na dzień zawarcia umowy) ustawy tej nie stosuje się do umów o kredyt konsumencki o wysokości większej niż 80.000 zł albo równoważności tej kwoty w innej walucie niż waluta polska (...). W rozpoznawanej sprawie wartość kredytu przekracza 80.000 zł.

Za nietrafny Sąd Okręgowy uznał zarzut pozwanego, że umowa kredytu jest nieważna na podstawie art. 58 § 3 k.c. ze względu na nieważność umowy ubezpieczenia kredytu jako jej zabezpieczenia. Pozwany w tym zakresie zarzucał brak umocowania przewidzianego na podstawie art. 2, 8, 9 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym (w brzmieniu na dzień zawarcia umowy) osób, które podpisały w imieniu banku i zakładu ubezpieczeń deklarację przystąpienia kredytobiorcy do umowy ubezpieczenia. Po pierwsze umocowanie to nie budziło wątpliwości pozwanego w okresie, kiedy współpraca stron odbywała się bezkonfliktowo, tzn. pozwani wnioskowali o kredyt, podpisywali umowę kredytową, a następnie aneks do niej i wreszcie deklarację przystąpienia kredytobiorcy do umowy ubezpieczenia i umowę przelewu wierzytelności z ubezpieczenia. Po drugie, działania pracownika banku, posiadającego dostęp do bankowych pieczęci, posługujących się bankowymi drukami i wykonujących swoje działania w lokalu banku, nawet w ramach tzw. back office, winno być objęte domniemaniem z art. 97 k.c., zgodnie z którym osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publiczności poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonane z osobami korzystającymi z usług tego

przedsiębiorstwa. Domniemaniem tym należy objąć również działanie pracowników banku jako przedstawicieli zakładu ubezpieczeń. Po trzecie, pracownicy nie zawierali z kredytobiorcami oddzielnej umowy ubezpieczenia, a odbierali od kredytobiorców deklaracje przystąpienia do umowy ubezpieczenia w ramach Umowy Generalnej z 22 grudnia 2004 r. zawartej pomiędzy (...) SA z (...) SA. Po czwarte, nawet gdyby uznać, że umowa ubezpieczenia nie została ze względu na brak umocowania pracowników banku do odbioru deklaracji od kredytobiorców o przystąpieniu do umowy ubezpieczenia skutecznie zawarta, to niezawarcie umowy ubezpieczenia nie skutkuje nieważnością umowy kredytu jak twierdzi strona pozwana. Zgodnie z art. 69 ust. 1 pkt 6 pr.bank. umowa kredytu ma określać sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, nie nakazuje natomiast jako zabezpieczenia zawierać umowy ubezpieczenia. Co więcej umowa przewidywała również inne, niż umowa ubezpieczenia, sposoby zabezpieczenia spłaty kredytu – art. 4.01.1 umowy. Warunek zabezpieczenia spłaty kredytu został zatem spełniony. Niczym nie poparty jest natomiast argument pozwanego, że bez zabezpieczenia w postaci ubezpieczenia strony nie zawarłyby umowy kredytu, zwłaszcza wobec ustanowionego zabezpieczenia w postaci hipotek i weksla in blanco.

Co do zarzutów dotyczących nieskuteczności wypowiedzenia pozwanemu umowy kredytu, Sąd I instancji zauważył, że poza sporem było, że wypowiedzenie kredytu pomimo, że swojej treści odwołuje się do umowy z 14 grudnia 2006 r. dotyczyło umowy, z której powód wywodził swoje roszczenia (umowy o kredyt mieszkaniowy nr (...) z 6 listopada 2006 r. Co prawda w piśmie zawierającym oświadczenie o wypowiedzeniu umowa kredytu poza datą nie została w inny sposób oznaczona, ale pismo odwołuje się do rachunku spłat (...), o którym mowa w umowie kredytu z 6 listopada 2006 r. (art. 1.01.3 i 3.07.2 umowy). Faktu, że wypowiedzenie umowy dotyczyło umowy nr (...) nie kwestionował sam pozwany.

Sporna była skuteczność wypowiedzenia ze względu na skuteczność jego doręczenia pozwanemu i tego czy istniały podstawy do wypowiedzenia umowy.

Zasady wypowiedzenia umowy przedmiotowej umowy kredytu przez bank zostały określone w jej art. 7.01. Zgodnie z art. 7.01.1.1 i 7.01.2.4 umowy, jeżeli nastąpi i będzie trwać przypadek, że kredytobiorca nie spłaci kapitału kredytu, odsetek i prowizji, jak tego wymaga umowa, wówczas bank przez zawiadomienie wysłane do kredytobiorcy może wypowiedzieć umowę kredytową z zachowaniem trzydziestodniowego terminu wypowiedzenia i zażądać spłaty całej należności banku z tytułu kapitału kredyt i nagromadzonych odsetek wraz z w wszelkimi innymi kwotami narosłymi i płatnymi na podstawie umowy.

Warunki wypowiedzenia umowy są ponadto określone w art. 75 i 75c ustawy Prawo bankowe. Zgodnie z art. 75 pr. Bank., w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w przypadku utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu, o ile ustawa z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne nie stanowi inaczej – ust. 1; termin wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 1, o ile strony nie określą w umowie dłuższego terminu, wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy 7 dni – ust. 2. Jak stanowi z kolei art. 75c pr.bank., jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych – ust. 1; w wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia- ust. 2.

Jak wskazuje się w piśmiennictwie (T.Czech, „Obowiązki banku w razie opóźnienia kredytobiorcy ze spłatą kredytu” M.Pr.Bank. (...) -78) i orzecznictwie (np. wyrok SA w (...) z dnia 13 marca 2020 r., I AGa 91/19, LEX nr 3093472), biorąc pod uwagę, że celem art. 75c prawa bankowego jest ochrona kredytobiorcy, stanowi w całości przepis semidyspozytywny, a co za tym idzie może zostać zmieniony w umowie kredytu albo osobnym porozumieniu jedynie na korzyść kredytobiorcy (np. przez wydłużenie terminu na złożenie wniosku w sprawie restrukturyzacji kredytu).

Mając powyższe uregulowania prawne na względzie oraz ustalony stan faktyczny należało uznać wg Sądu Okręgowego, że co do zasady bank zastosował wobec pozwanego wymaganą umową i przepisami prawa bankowego procedurę wypowiedzenia umowy kredytu wysyłając 15 listopada 2018 r. ostateczne wezwanie do zapłaty zadłużenia przeterminowanego wraz z informacją o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania

wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia, a następnie wysyłając w dniu 18 grudnia 2018 r. wypowiedzenie umowy z zastrzeżeniem terminu wypowiedzenia na 30 dni od otrzymania wypowiedzenia.

Kwestią sporną było czy dokumenty te zostały pozwanemu skutecznie doręczone.

Jak zostało ustalone przez Sąd I instancji, pozwany od co najmniej 2009 r. nie zamieszkuje pod adresem (...), (...)-(...) L.. Pozwany twierdził, że podał powodowi aktualny adres zamieszkania, a mimo to powód dokumenty związane z wypowiedzeniem umowy kierował na adres (...), (...)-(...) L.. Z ustaleń w sprawie wynika, że powód wezwaniem z 15 listopada 2018 r. i wypowiedzenie umowy skierował na adres do doręczeń, podany przez pozwanego do umowy kredytu – art. 8.01.1 umowy. Podpisując aneks nr (...) z 10 listopada 2006 r. i aneks nr (...) z 12 grudnia 2006 r. pozwany jako adres zamieszkania nadal podawał ul. (...), (...)-(...) W., jak w umowie kredytu z 6 listopada 2006 r., i nie zastrzegł, że adres do doręczeń się zmienił. Tym samym uprawnione było przyjęcie przez bank, że aktualny pozostaje adres do doręczeń (...), (...)-(...) L., skoro aneksy pierwotnej umowy kredytu w tym zakresie nie zmieniały. Odrzucić należy stanowisko pozwanego, że podając w umowie przelewu wierzytelności z 10 listopada 2006 r. (zawieranej przez pracownika powodowego banku w imieniu (...) SA), deklaracji przystąpienia do umowy ubezpieczenia z 10 listopada 2006 r. i deklaracji wekslowej z 10 listopada 2006 r. adres zamieszkania ul. (...), (...)-(...) W., wskazał ten adres jako adres do doręczeń na potrzeby umowy kredytu. Nie sposób z tego rodzaju czynności wyprowadzić zamiaru – art. 65 k.c. - pozwanego by zmienić nimi adres do doręczeń na potrzeby umowy kredytu w wykonaniu obowiązku, o którym mowa art. 8.01.2 umowy kredytu. Nie taki był cel tych czynności. Argumentacja pozwanego przeczy przy tym zasadom logiki i doświadczenia życiowego – jaki byłby sens podawania w umowie kredytu, stanowiącej zasadniczą czynność prawną stron adresu do doręczeń, by w czynnościach prawnych dotyczących zabezpieczeń tej umowy, a więc czynnościach dodatkowych, dokonanych 4 dni później, zmieniać adres do doręczeń na potrzeby umowy kredytu. Zwłaszcza, że w tym czasie pozwany mieszkał z małżonką pod adresem (...), (...)-(...) L..

Jakkolwiek zarzuty dotyczące tego, że M. G. (1) czy N. S. (1) nie mieszkały pod adresem (...), a w związku z tym nie mogły odebrać korespondencji sądowej kierowanej do pozwanego zostały poniesione w celu wykazania braku skuteczności doręczenia nakazu zapłaty, to z uwagi na zeznania świadków i pozwanego, którzy zgodnie zeznali, że osoby te nie mieszkały pod adresem, to odebranie przez wezwania do zapłaty 15 listopada 2018 r. i wypowiedzenia umowy z 18 grudnia 2018 r. należy ocenić jako nie mając znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy w tym sensie, że skoro doręczenie nastąpiło na skutek niedochowania obowiązku poinformowania o zmianie adresu do doręczeń przez pozwanego na wskazany przez niego adres do korespondencji, to nie ma znaczenia kto faktycznie tę korespondencję odebrał. Następuje bowiem i tak fikcja doręczenia przewidziana umową stron – art. 8.01.2 umowy kredytu. Niezależnie od tego, jak zauważył Sąd Okręgowy, osoby, co do których świadkowie i pozwany zeznali, że nie mieszkają pod adresem (...), odebrały nie tylko w 2018 r. wezwanie do zapłaty i wypowiedzenie, ale również odpis nakazu zapłaty dla pozwanych w czerwcu 2020 r. (k. 70 i 72). Pozwala to w ocenie Sądu I instancji na domniemanie, że osoby te stale przebywają na nieruchomości i za zgodą mieszkańców odbierają korespondencję.

Niewykazany przez pozwanego okazał się zarzut, że zadłużenie było spłacane i powód nie miał podstawy do wypowiedzenia umowy z art. 7.01. pkt. 1.1 w zw. z art. 7.01. pkt. 2.4 w zw. z art. 3.09.

W dacie wypowiedzenia (17 grudnia 2018 r.) – co wynika z zestawienia spłat rat kapitałowo – odsetkowych za okres 14 grudnia 2006 r. do 14 czerwca 2021 r. (k. 120-129) – na poczet kredytu nie były regulowane płatności od września 2018 r. (ostania wpłata 21 sierpnia 2018 r.). Nieunikniony jest wniosek, że powstało wobec tego zadłużenie z tytułu niespłaconego kapitału i odsetek od kredytu, a jeżeli kapitału to i prowizji doliczanej do kapitału. Wysokość zadłużenia z tego tytułu została zresztą wskazana w wypowiedzeniu (zobowiązanie z tytułu przeterminowanego kapitału 2.158,65 zł, zobowiązanie z tytułu przeterminowanych odsetek 1.451,30 zł). Pozwany zobowiązania z tytułu niespłaconego kapitału nie kwestionował. Kwestionował natomiast zobowiązanie z tytułu odsetek jednakże sam fakt zaległości z tytułu kapitału dawał powodowi podstawę do wypowiedzenia umowy kredytu zgodnie z art. 7.01.1.1 umowy.

Pozwany zarzucił, że powód nieprawidłowo naliczał w okresie od zawarcia umowy oprocentowanie kredytu i podawał je w niewłaściwej wysokości w harmonogramach spłaty; oprocentowanie zostało ustalone jako zmienne, z art. 3.05

umowy kredytowej wynikają niejasne zasady zmiany oprocentowania (...), umowa nie określa sposobu weryfikacji zmiany oprocentowania przez konsumenta i nie daje mu żadnej pewności co do tego, jak jest ustalane i tym samym postanowienia te są bezskuteczne wobec konsumenta na podstawie art. 385¹- i (...) k.c.

Na potrzeby poniższych rozważań Sąd Okręgowy przywołał art. 58 § 1 k.c. zgodnie z którym czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednio przepisy ustawy oraz art. 385¹ § 1 k.c., zgodnie z którym postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne); nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

W literaturze i judykaturze przyjmuje się, że zastrzeżenie odsetek jest uznawane za element przedmiotowo istotny (*essentialia negotii*) umowy kredytu (J. M., [w:] Prawo bankowe. Komentarz, t. I-II, red. F. Z. (K.: W.-K., 2005), art. 69; Z. O., [w:] Prawo bankowe. Komentarz (W.: W. K., (...), art. 76; G. S., Prawo bankowe. Komentarz; wyrok SA w (...) z dnia 10 lipca 2020 r., I ACa 654/19 LEX nr 3052838,). Oznacza to, że bank kredytujący jest zobowiązany zawsze pobrać odsetki dla zachowania „tożsamości jurydycznej danej umowy jako umowy kredytu”. W świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego (wyrok TK z 15.12.1992 r., sygn. akt K 6/92, opubl. OTK 1992/2/27) oraz Sądu Najwyższego (uchwała SN z 6.03.1992 r., sygn. akt III CZP 141/91, OSNC 1992/6/90) ogólne uprawnienie do zastrzegania zmiennego oprocentowania wywodzi się nie tyle z przepisów Prawa bankowego, ile z ogólnej zasady swobody umów, wyartykułowanej w art. 353⁽¹⁾ k.c. Ze względu na istnienie zjawisk takich jak inflacja lub deflacja, które powodują zmianę siły nabywczej pieniądza, dopuszczalność modyfikacji oprocentowania kredytu w czasie trwania stosunku zobowiązaniowego pozwala na wyrównanie deficytu powstałego wskutek obniżenia wartości jednego ze świadczeń. W konsekwencji uznanie zmiennego oprocentowania za niedopuszczalne prowadziłoby do przeniesienia całości ryzyka wystąpienia niekorzystnych zjawisk gospodarczych na bank. Dopuszczalność zastosowania zmiennego oprocentowania została uregulowana wprost w art. 69 ust. 2 pkt 5 Prawa Bankowego, który również na datę zawarcia spornej umowy stanowił, że umowa kredytu powinna określać w szczególności wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmian. Dodatkowo przepis ten uzupełnia art. 76 pkt 1 Prawa Bankowego, który nakłada obowiązek określenia w umowach kredytowych warunków zmiany oprocentowania w razie stosowania stopy zmiennej.

W przypadku uznania klauzuli określającej przesłanki zmiennego oprocentowania za postanowienie przedmiotowo istotne umowy kredytu nieważność takiej klauzuli powinna prowadzić do ustalenia, że nie doszło do skutecznego zawarcia umowy kredytu, ponieważ strony nie ustaliły elementu przedmiotowo istotnego umowy kredytu – tj. oprocentowania zmiennego i warunków jego zmiany (wyrok SO w (...) z 29.04.2021 r., sygn. akt XXVII Ca 1134/20; wyrok SO w Warszawie z 2.9.10.2019 r., sygn. akt V Ca 403/19; zob. też T. C., „Konsekwencje wadliwości klauzuli dotyczącej zmiennej stopy oprocentowania w umowach bankowych” *Monitor Prawa Bankowego*, nr (...) (2012): 41-56; K., (...); zob. też wyrok SN z 14.05.2015 r., sygn. akt II CSK 768/14). W orzecznictwie podkreśla się przy tym, że o sprzeczności czynności prawnej z ustawą można w cywilistyce mówić, także wówczas, gdy czynność nie zawiera treści lub innych elementów objętych nakazem wynikającym z normy prawnej. Skutkiem tego, umowa kredytu niezawierająca jednego z jej wymaganych elementów – tj. warunków zmiany oprocentowania – powinna zostać uznana za nieważną. Dodatkowo wskazać można również na argument, zgodnie z którym wadliwość klauzuli zmiennego oprocentowania powoduje, że świadczenie kredytobiorcy staje się niemożliwe do oznaczenia. Zgodnie z powszechnym poglądem wyrażonym w doktrynie świadczenie nie musi być co prawda oznaczone w sposób ścisły w momencie powstawania zobowiązania, ale musi zostać oznaczone przynajmniej w sposób przybliżony przez wskazanie kryteriów, które umożliwią jego ścisłe określenie najpóźniej w chwili wykonywania zobowiązania (Tadeusz Wiśniewski, [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. III, *Zobowiązania. Część ogólna*, wyd. 2, red. Jacek Gudowski (Warszawa: Wolters Kluwer 2018), art. 353, pkt 8; Adam Olejniczak [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. III, *Zobowiązania – część ogólna*, wyd. 2, red. Andrzej Kidyba (Warszawa: Wolters Kluwer, 2014), art. 353, Nb 20). Zobowiązanie niespełniające tego warunku nie może w ogóle powstać (Wyrok SN z 1.4.2011 r., sygn. akt III

CSK 206/10). Skoro oprocentowanie kredytu jest elementem konstrukcyjnym umowy kredytowej, to jest elementem przedmiotowo-istotnym, którego brak skutkowałby możliwością uznania takiej umowy za nieważną od samego początku. Sankcja nieważności jako dalej idąca pochłania przy tym sankcję bezskuteczności z art. 385⁽¹⁾ k.c.

W przedmiotowej umowie kredytowej zostały wskazane warunki zmiany wysokości oprocentowania w art. 3.05.2-5.

Sposób określania przez banki warunków zmiany stopy procentowej kredytu powinien podlegać ocenie z punktu widzenia naruszenia interesów konsumenta i w tym zakresie banki powinny zachować szczególną staranność, w szczególności w odniesieniu do precyzyjnego, jednoznacznego i zrozumiałego dla konsumenta określenia tych warunków (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2002 r., II CKN 933/99, uchwała składu 7 Sędziów SN z dnia 6 marca 1992 r., III CZP 141/91, uchwała składu 7 Sędziów SN z dnia 22 maja 1991 r., III CZP 15/91 oraz wyrok SA w (...) z dnia 10 lutego 2012 r., VI ACa 1460/11). Klauzula bowiem zmiennego oprocentowania, choć dozwolona i powszechnie stosowana w umowach długoterminowych, nie może mieć charakteru blankietowego, lecz powinna dokładnie wskazywać czynniki (okoliczności faktyczne) usprawiedliwiające zmianę oprocentowania oraz relację między zmianą tych czynników, a rozmiarem zmiany stopy oprocentowania kredytu, określając precyzyjnie wpływ zmiany wskazanych okoliczności na zmianę stopy procentowej, a więc kierunek, skalę i proporcję tych zmian. W przeciwnym razie dokonywana przez bank w czasie trwania umowy kredytowej zmiana stopy oprocentowania kredytu nosiłaby cechy uznaniowości i dowolności.

Zawarty w ocenianej umowie kredytu zapis dotyczący zmiennego oprocentowania kredytu daje podstawy do ustalenia powtarzalnego mechanizmu zmian oprocentowania. Art. 3.05.2 umowy wskazuje, że stawka zmienna (oprocentowania) określona została jako (...) dla sześciomiesięcznych depozytów międzybankowych w (...) powiększony o 0,500 punktu procentowego w okresie pierwszych 24 miesięcy. Z kolei po 24 miesiącach kredytowania – zgodnie z art. 3.05.3 umowy – oprocentowanie kredytu będzie ustalone wg stawki zmiennej WIBOR dla sześciomiesięcznych depozytów międzybankowych w (...) powiększony o 1,000 punkt procentowego, określonej na dwa dni przed dniem zmiany oprocentowania. Art. 3.05.4 umowy kredytu w sposób nie budzący wątpliwości i niezależny od banku określa dzień, na który będzie ustalana stawka zmienna oraz okres, po którym zmiana stawki jest możliwa (co 6 miesięcy). Użyte w art. 3.05.2-4 współczynniki ekonomiczne – (...) i punkt procentowy – to niezależne od banku, rynkowe współczynniki ekonomiczne, których bank nie może samodzielnie kształtować. Tym samym wynik „wzoru na oprocentowanie” określonego w art.(...) umowy jest od banku niezależny. Sam „(...) dla sześciomiesięcznych depozytów międzybankowych w (...)”, jakkolwiek jest pojęciem specjalistycznym z dziedziny ekonomii, nie jest kategorią, o której wiedzę można pozyskać wyłącznie będąc ekonomistą. Informacja o wysokości (...) 6M jest powszechnie dostępna w Internecie, chociażby na stronach (...). Klauzula oprocentowania zawarta w spornej umowie nie zastrzega kierunku dokonania zmiany oprocentowania wyłącznie na korzyść banku. W sytuacji „ujemnego” (...) (jak to było w przypadku (...)), klauzula ta działałaby na korzyść kredytobiorcy.

W konsekwencji brak podstaw do uznania art. 3.05.2-5 za sprzeczny z art. 69 pkt. 5 w zw. z art. 76 Prawa bankowego i tym samym nieważny na podstawie art. 58 § 1 k.c. Brak również podstaw do zastosowania art. 385¹ k.c. skoro klauzula określająca główne świadczenie została sformułowana w sposób jednoznaczny.

Za nietrafny również Sąd Okręgowy uznał zarzut pozwanego, że umowa kredytowa prowadzi do bezprawnego naliczenia oprocentowania umownego (odsetek kapitałowych) od kredytowanych przez bank kosztów.

Istotnie na kredyt w wysokości 204.700 zł składały się również koszty kredytu takie jak prowizja wynosząca 1,5 % tj. 3172, 85 zł (art. 3.12 pkt.1.1 i 1.2. umowy kredytowej), składka ubezpieczeniowa w wys. 0.05 % kredytu na rzecz (...) S.A. (art. 4.01 pkt. 2.1, 7 i 9 umowy kredytu) oraz składka ubezpieczeniowa wynikająca z umowy ubezpieczenia nieruchomości od ognia i in. zdarzeń losowych (...) S.A. Zgodnie z art. 3.05.1 umowy kredytu od kwoty 204.700 zł liczone miały być odsetki umowne (oprocentowanie kredytu). Argument pozwanego, że w ustawie z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim ustawodawca wykluczył naliczanie odsetek umownych od kredytowanych kosztów kredytu

konsumenckiego – art. 5 pkt 12 w związku z art. 25 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy, nie może się ostać w warunkach niniejszej sprawy, skoro do umowy kredytu omawianej w sprawie, nie mają zastosowania przepisy tej ustawy.

Mając to wszystko na względzie Sąd I instancji uwzględnił powództwo, skoro zarzuty pozwanego co do skuteczności wypowiedzenia – tak jego doręczenia jak i podstaw jego dokonania – okazały się nietrafione, a powództwo tym samym wykazane tak co do zasady jak i co do wysokości zastrzegając przy tym – na korzyść pozwanego - , że odpowiedzialność pozwanego jest solidarna z odpowiedzialnością J. Ś., H. Ś. i K. Ś. (2) wynikającą z nakazu zapłaty z 12 czerwca 2020 r. wydanego przez Sąd Okręgowy w (...) w sprawie I Nc 36/20.

O odsetkach umownych od niespłaconego kapitału Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 481 § 2 i 2¹ k.c. w związku z art. 3.06.1 umowy kredytu od dnia wymagalności roszczenia tj. od 21 stycznia 2019 r.

Zważywszy na wynik procesu, w pkt 2 wyroku, Sąd Okręgowy na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych zasądził od pozwanego na rzecz powoda 13.742 zł, w tym 8.325 zł opłaty sądowej od pozwu, 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i 5.400 zł kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany, zaskarżając go w całości, oraz zarzucając mu:

I zarzuty podstawowe:

1. obrazę art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 61 § 1 k.c. z uwagi na błąd w ustaleniach faktycznych poprzez zaniechanie ustalenia, że M. G. (1) i N. S. (2) nie zamieszkiwały i nigdy nie zajmowały nieruchomości w (...) ani też nie były tam widziane, chociaż wynikało to ze zgromadzonego, wiarygodnego materiału sprawy,

2. obrazę art. 316 § 1 i art. 231 k.p.c. z uwagi na błąd w przyjęciu w rozważaniach prawnych domniemania korzystania przez M. G. i N. S. (2) z ww. nieruchomości z tego powodu, że odebrały skierowane do pozwanego wezwanie do zapłaty i wypowiedzenie oraz nakaz zapłaty, chociaż z wiarygodnych zdaniem sądu dowodów w sprawie wynika, że tam nie zamieszkiwały i nie korzystały z tej nieruchomości, a samo domniemanie nie ma podstawy domniemania, zwłaszcza kiedy pozwany kwestionował doręczenie ww. pism i podjął obronę dopiero po uzyskaniu wiedzy o sprawie, a więc domniemywać należy, że podjąłby ją również wówczas, gdyby wiedział sprzecznie wcześniej,

3. obrazę art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 61 § 1 k.c. z uwagi na błąd w ustaleniu faktycznym, że pozwany nie powiadomił powoda o zmianie adresu do doręczeń, kiedy taka zmiana wynikała z dokumentów z 10 listopada 2006 r. których sąd rejonowy nie wziął pod uwagę oraz że taka zmiana byłaby nielogiczna po kilku dniach, gdy pozwany tam nadal zamieszkiwał, mimo że podawał adres zamieszkania we W. oraz że wyprowadził się z I. najpóźniej w 2008 r., a przy tym uznał zeznania pozwanego za wiarygodne, a z zeznań tych wynikało, że informował bank o zmianie adresu do doręczeń,

4. obrazę prawa materialnego – art. 75 i art. 75c Prawa bankowego w zw. z art. 61 § 1 k.c. i art. 6 k.c. przez bezzasadne przyjęcie, że:

a) procedura wypowiedzenia umowy kredytu (wezwanie do zapłaty i wypowiedzenie umowy) została skutecznie przeprowadzona przez bank wobec pozwanego poprzez to, że korespondencję skierowano pod adres (...), mimo że korespondencja ta została nie była awizowana i została odebrana przez nieuprawnioną do tego osobę - M. G. i N. S. (2), które nie mieszkały na terenie nieruchomości w (...) i z niej nie korzystały, a nadto gdy adres do doręczeń (...) pozwany zmienił wobec banku w dokumentacji z 10 listopada 2006 r. oraz

b) powód sprostał ciężarowi dowodu w zakresie wypowiedzenia umowy kredytu.

II zarzuty ewentualne:

1. obrazę prawa procesowego - art. 235(3) § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. z uwagi na bezzasadne oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego i tym samym niewyjaśnienie zadłużenia pozwanego na moment wzywania do zapłaty i wypowiedzenia umowy,

2. obrazę prawa materialnego:

a) art. 69 ust. 1 Prawa bankowego i art. 385(1) - art. 385(2) k.c. poprzez uznanie, że bank może naliczać odsetki umowne od kredytowanych kosztów, kiedy kredyt w wysokości 204 700 zł (w tym były kredytowane koszty składek ubezpieczeniowych) udzielony był na cel w postaci zakup nieruchomości (artykuł 2.02 umowy kredytu), czego sąd nie ustalił błędnie, a nie zapłaty składek ubezpieczeniowych.

b) art. 75 i art. 75c Prawa bankowego i art. 6 k.c. przez uznanie wy wypowiedzenia umowy za skuteczne z uwagi na istnienie zadłużenia, kiedy pozwany je kwestionował, a sąd odmówił przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego sądowego w celu jego weryfikacji i tym samym błędnie ustalił, że zadłużenie to przedstawia się tak jak podał powód w wezwaniu i wypowiedzeniu umowy,

3. nierozpoznanie istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. z uwagi na brak wyjaśnienia zadłużenia wskazanego przez bank w wezwaniu do zapłaty wobec bezzasadnego oddalenia wniosku pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego, kiedy pozwany kwestionował wysokość zadłużenia.

III zarzut co do kosztów:

1. naruszenie art. 105 § 2 k.p.c. poprzez zasądzenie w punkcie 2. wyroku kosztów procesu bez włożenia obowiązku ich zwrotu w wysokości wynikającej z nakazu zapłaty solidarnie przez pozostałych pozwanych, lecz tylko obciążenie nimi pozwanego.

Apelujący wniósł – w związku z zarzutem naruszenia prawa procesowego, w ślad za złożonymi zastrzeżeniami w trybie art. 162 k.p.c.– o rozpoznanie w trybie art. 380 k.p.c. pkt 1 postanowienia z 10 listopada 2021 r. o pominięciu dowodu z opinii biegłego, jako niepodlegających zaskarżeniu w drodze zażalenia, a mającego wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.

Podnosząc ww. zarzuty pozwany wniósł o:

1. W przypadku zarzutów z punktu I – zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie powództwa w stosunku do pozwanego A. Ś. i zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów postępowania przed sądem pierwszej instancji wedle norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

2. W przypadku zarzutów z punktu II – uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi okręgowemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając mu orzeczenie o kosztach postępowania za instancję odwoławczą.

3. Zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania za instancję odwoławczą wedle norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

4. W przypadku zarzutu z punktu III na wypadek gdyby apelacji nie uwzględnić w pozostałym zakresie – zmianę rozstrzygnięcia o kosztach procesu orzeczonych w punkcie 2. wyroku poprzez włożenie obowiązku solidarnego pokrycia kosztów procesu przez pozostałych pozwanych.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, za obie instancje.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja okazała się bezzasadna.

Sąd Okręgowy na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz trafnie określił ich prawne konsekwencje. Powyższe ustalenia Sądu I instancji Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne. W ramach przeprowadzonej kontroli instancyjnej nie dostrzeżono uchybień, które winny być uwzględnione przez Sąd II instancji z urzędu. W konsekwencji, dalsza argumentacja Sądu Apelacyjnego koncentrować się będzie wyłącznie na zagadnieniach, które wyeksponowano kolejno w apelacji.

W pierwszej kolejności Sąd Apelacyjny ocenił zarzuty pozwanego oznaczone przez pozwanego jako tzw. zarzuty podstawowe. W grupie tej znalazły się zarzuty dotyczące naruszenia przepisów zarówno prawa procesowego, jak i prawa materialnego – wszystkie one koncentrowały się jednak wokół kwestii skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu przez powoda, a w szczególności – co do poinformowania powoda przez pozwanego o zmianie adresu do doręczeń właściwego dla pozwanego oraz odbioru korespondencji skierowanej do pozwanego przez M. G. (2) i N. S. (2).

W ocenie Sądu Odwoławczego, zarzuty pozwanego okazały się chybione.

Trafne w ocenie Sądu Odwoławczego były ustalenia Sądu I instancji co do braku należytego poinformowania przez pozwanego o zmianie adresu do doręczeń. Sąd Odwoławczy podziela ustalenia Sądu Okręgowego, iż na powodzie spoczywał obowiązek jednoznacznego wskazania zmiany adresu do doręczeń. Powód już na etapie zawierania umowy kredytu jako adres zamieszkania podał ul. (...),(...)-(...) W., w związku z czym nie sposób wywnioskować na podstawie zawartego aneksu, by intencją powoda była również modyfikacja adresu do doręczeń. Analizując dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, iż z uwagi na brak zmiany w zakresie adresu do doręczeń, korespondencja słusznie była kierowana przez (...) na adres (...), (...)-(...) L., a kierowanie jej na adres we W. byłoby nieprawidłowe – albowiem pozwany nie zgłosił skutecznie powodowi zmiany swojego adresu do doręczeń.

Bez znaczenia, na co prawidłowo zwrócił uwagę Sąd Okręgowy, a co Sąd Apelacyjny w pełni podziela, pozostają zarzuty pozwanego dotyczące odbioru korespondencji kierowanej do pozwanego przez M. G. (2) i N. S. (1). Umowa kredytowa stron przewidywała bowiem tzw. fikcję doręczenia, która na skutek niedochowania należytej staranności przez powoda w zakresie aktualizacji adresu do doręczeń znalazła zastosowanie. Domniemanie wywiedzione przez Sąd I instancji w zakresie przyzwolenia na odbiór korespondencji pod wskazanym adresem przez domowników pozostaje w pełni usprawiedliwione w świetle całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Z powyższych względów, niezasadne okazały się także zarzuty pozwanego dotyczące prawidłowego wypowiedzenia umowy przez powoda oraz braku sprostania ciężarowi dowodu przez Bank – przeciwnie, to zarzuty strony pozwanej okazały się bezskuteczne.

Niezasadne okazały się także ewentualne zarzuty pozwanego. Zarzuty te dotyczyły kwestionowania przez pozwanego wysokości zadłużenia A. Ś., sposobu naliczania odsetek umownych przez Bank oraz pominięcia przez Sąd I instancji dowodu z opinii biegłego.

Przede wszystkim Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, iż zarzuty stawiane przez skarżącego zostały postawione dopiero w momencie, gdy pozwany zaprzestał spłaty zaciągniętego zobowiązania, a nie były kwestionowane na etapie wcześniejszym, w okresie regularnej spłaty – tj. w okresie ok. 12 lat. Co prawda pozwany podnosił, iż zobowiązanie było spłacane regularnie przez cały czas kredytowania, co nie dało podstaw do wypowiedzenia Umowy kredytu, niemniej nie przedstawił żadnego dowodu na poparcie swoich twierdzeń, a to na nim spoczywał w tym zakresie ciężar dowodu – a przedłożenie dowodu w postaci historii rachunku bankowego nie powinno w tym zakresie nastroczać pozwanemu trudności.

Pozwany nie przedstawił w toku niniejszego postępowania jakichkolwiek dowodów na potwierdzenie stawianych tez o narzuceniu mu treści kształtowaniu jego praw i obowiązków w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy pozwanego, nie wykazał nadto, by kwestionowane zapisy nie były z nim indywidualnie uzgadniane. Wymaga zaakcentowania, że w toku przesłuchania pozwanego na piśmie nie zostały w tym zakresie sformułowane

jakiegokolwiek pytania względem pozwanego w odniesieniu do procesu poprzedzającego zawarcie Umowy kredytu. Nadto zarzuty pozwanego zmierzają do swoistego transponowania przepisów ustawy o kredycie konsumenckim z 2011 r., która nie obowiązywała w okresie zawarcia Umowy kredytu; Sąd Apelacyjny akcentuje, że w momencie zawierania Umowy kredytu obowiązywała ustawa z 2001 r., która nie mogła mieć zastosowania do przedmiotowej Umowy Kredytu z uwagi na treść art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z 2001 r. – albowiem z zakresu regulacji tej ustawy wyłączono umowy o wartości wyższej niż 80.000 zł. Przytoczone przez pozwanego przepisy art. 385 (1) – 385 (2) k. c. nie mogą stanowić swoistego pretekstu do transponowania przepisów ustaw nieobowiązujących w chwili zawarcia umowy kredytu.

Pozwany w treści apelacji wskazał, że mógł zobowiązania z tytułu prowizji i składek ubezpieczeniowych sfinansować z własnych środków, czego mu jednak nie zaproponowano, mimo że pozwany stosowne środki finansowe posiadał. W ocenie Sądu Apelacyjnego twierdzenie to pozostaje nieoparte materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie, a w świetle zaprzestania spłaty rat kredytu przez pozwanego – mało prawdopodobnym. Nie ma przy tym racji skarżący, jakoby w art. 69 ust. 1 Prawa bankowego należało interpretować w ten sposób, że wyklucza on możliwość włączenia prowizji do kwoty kredytu wynikającej z umowy – przepisy prawa, znajdujące zastosowanie do Umowy kredytu zawartej przez strony niniejszego postępowania, nie stoją bowiem temu na przeszkodzie, a interpretacja poczyniona przez skarżącego pozostaje nieuzasadniona i zbyt daleko idąca. Wnioski przyjęte przez pozwanego w odniesieniu do kredytowania składek ubezpieczeniowych nie wynikają natomiast z powołanego przez pozwanego wyroku SN z 27 lipca 2021 r. – w szczególności, że wyrok ten nie odnosi się do umowy udzielonej w złotówkach, tylko do umowy kredytu waloryzowanego do franka szwajcarskiego i pozostaje w oderwaniu od formułowanych przez pozwanego wniosków. Cel umowy kredytu został sformułowany jednoznacznie i słusznie nie budził wątpliwości Sądu I instancji.

Wobec braku skutecznego podważenia przez skarżącego treści Umowy kredytu, zasadnie Sąd I instancji pominął wniosek o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego. Argumentacja pozwanego zmierzała bowiem do wykluczenia określonych elementów składowych (ubezpieczenie czy prowizja) z możliwości naliczania od nich oprocentowania; tym samym nie sposób uznać, by pozwany skutecznie podważył wyliczenia sporządzone przez powoda. Tym samym niezasadny okazał się zarzut nierozpoznania istoty sprawy.

Wobec przedstawionych powyżej rozważań Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego, odpowiednio do jego wyniku, Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie przepisów art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, obciążając nimi w całości pozwanego. Sąd nie znalazł przy tym podstaw do obciążania kosztami postępowania apelacyjnego solidarnie pozostałych pozwanych (co odnosi się również do postępowania przed sądem I instancji), albowiem nie przyczynili się oni w żadnym stopniu do rozpoznania niniejszej sprawy po wydaniu nakazu zapłaty.

Ryszard Marchwicki

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu na podstawie § 100a ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.

St. sekr. sąd. K. S.

--	--	--